

De dorpskanselier

Columns - 22 september 2021 - Auteur: Merlijn Schoonenboom

Is hij het echt? Jazeker, ik herken Olaf Scholz uit de verte al. De favoriet voor de opvolging van Angela Merkel staat zomaar bij ons op het dorpsplein, tussen de pizzeria en de ijswinkel. Zijn gezicht is in de Duitse media zo vaak als 'saai' omschreven, dat ik haast verbaasd ben hoe herkenbaar hij zich er in de menigte mee weet te maken.

Het dorp, waar normaal de meeste opwinding door nachtelijk rondstruinende wilde zwijnen wordt veroorzaakt, is ineens een epicentrum in de Duitse verkiezingsstrijd. Twee politieagenten staan bovenop de supermarkt, een stuk of vijf hebben zich naast de ijswinkel opgesteld, en die aardige *Kita*-vader (crèhevader, *red.*) heeft zijn rode SPD-shirt aangetrokken om vooraan de orde te bewaren.

De vader probeert al weken rode pamfletjes aan me te slijten, maar pas met de aankondiging dat Scholz zou komen had hij mijn aandacht. Ik vermoedde al dat er iets aan de hand was, gezien de hoeveelheid verkiezingsposters die er in de rustieke straten hangen, maar ik wist niet dat het dorpsbelang zo groot was.

Scholz is namelijk niet alleen in de race voor het bondskanselierschap, hij is ook de *Direktkandidat* voor het gebied waarin ik woon - *Wahlkreis 61* tussen Postdam en Berlijn. En Scholz is dat niet alleen, ook Annalena Baerbock, de kandidaat voor de Groenen, moet ervoor zorgen dat ze in dit gebied gekozen wordt - twee West-Duitsers die in de voormalige Oost-Duitse provincie proberen kiezers te winnen om de Oost-Duitse Merkel op te volgen.

Merlijn Schoonenboom verbindt in zijn maandelijkse column persoonlijke ervaringen met bredere maatschappelijke ontwikkelingen in Duitsland

Op het dorpsplein komen de grote vragen van deze verkiezingscampagne samen. Spectaculair is het niet, het verhaal rond Scholz, maar de consequentie ervan kan dat wel zijn: diegene die maandenlang in de media simpelweg vergeten was, degene wiens sociaal-democratische partij al jarenlang afgeschreven was, heeft ineens goede kansen politiek leider van het 'machtigste land van Europa' te worden.

Scholz heeft zijn stropdas ervoor afgedaan. De minister van Financiën hamert op het minimumloon, dat hij natuurlijk vooral voor de arme Oost-Duitsers van belang vindt; ook is hij vandaag erg voor beter onderwijs, en natuurlijk voor meer werkgelegenheid. Zijn boodschap klinkt een stuk linkser dan tijdens de tv-debatten. Maar is ideologie de reden voor zijn succes?

Aan de rand van het plein zie ik de architect en de informaticaspecialist staan, twee andere dorps-vaders, ook net uit Berlijn hierheen verhuisd. Ze zijn met hun *Waldorf*-kinderen op weg naar de pizzeria. Hun interesse in de boodschap van Scholz is duidelijk beperkt, maar in al hun onverschilligheid vatten ze de stemming goed samen: "Vergeleken met de anderen kunnen we maar beter hem nemen", zeggen ze.

Ze zijn niet de enigen. Zwevende kiezers zijn er deze keer meer dan ooit, berekende marktonderzoeksbureau Allensbach. Politicologen spreken al over 'Nederlandse verhoudingen', omdat de traditionele volkspartijen daar al veel langer hebben opgehouden te bestaan. Met Merkels afscheid is een vacuüm ontstaan, dat niet meer automatisch door een nieuwe CDU-kandidaat kan worden opgevuld; 'stemmingen' en 'personen' spelen daarom een grotere rol dan programma's. En de stemming rond Scholz is helder. Met hem, zo denkt men, weet je tenminste wat je krijgt; degelijk, een soort Merkel, aan wie je de winkel heus wel over kan laten.



Scholz kan dit verlangen volleerd bespelen, zo blijkt op het dorpsplein. Hier staat niet de Scholz van de mediale beeldvorming, geen verstijfde, beetje wereldvreemde technocraat, die 'plotseling' succes heeft. Hier staat een pragmatische professional, die net zo goed met een gematigde boodschap CDU-kiezers gerust kan stellen, als op een vrijdagavond met een paar slogans in dorpsplein-modus kan schakelen - terwijl zijn team bierviltjes met Scholz in pop-art-stijl erop verdeelt.

Echt opgewonden wordt het publiek er niet van, maar het applaus klinkt opvallend gehoorzaam. Het land zweeft, maar het dorpsplein vindt het al prima. De vaders schuiven snel aan bij de pizzeria - alsof ze opgelucht zijn er verder niet te lang over na te hoeven denken.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/46048/de-dorpskanselier>